

چکیده

به منظور ارزیابی اثر تنش خشکی بر صفات کمی و کیفی پریش تحت تلقیح با میکروارگانسیم‌های محرک رشد گیاه آزمایشی به صورت فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی با سه تکرار در گلخانه انجام شد. فاکتورهای آزمایش عبارتند از تنش خشکی در سه سطح که بر اساس دور آبیاری اعمال گردید (آبیاری در ۳۰، ۴۵ و ۵۵ درصد تخلیه رطوبتی) و میکروارگانسیم‌های محرک رشد گیاه (قارچ میکوریزا، باکتری سودوموناس و تیوباسیلوس و یک تیمار عدم تلقیح). نتایج نشان داد که با افزایش فواصل آبیاری صفات مورفولوژیک کاهش یافت و این کاهش در تنش شدید مشهودتر بود اما برخی از صفات فیزیولوژیکی و بیوشیمیایی مانند کلروفیل b، کلروفیل کل، پرولین، کاتارانتین ریشه، وینبلاستین برگ و ویندولین برگ افزایش یافت. میکروارگانسیم‌ها نیز تحمل گیاه به تنش کمبود آب را افزایش دادند و باکتری سودوموناس و قارچ میکوریزا نسبت به تیمار عدم تلقیح و باکتری تیوباسیلوس در اغلب صفات میانگین بالاتری را نشان دادند. بیشترین مقدار آجمالایسین و کاتارانتین از تیمار تخلیه رطوبتی ۴۵ درصد + قارچ میکوریزا و بیشترین مقدار ویندولین و وینبلاستین برگ در تخلیه رطوبتی از تیمار ۵۵ درصد + باکتری سودوموناس مشاهده شد. نتایج همبستگی صفات نیز نشان داد که بین نیتروژن و فسفر با وزن خشک بوته، مقدار آجمالایسین، کاتارانتین، ویندولین و وینبلاستین همبستگی مثبت معنی‌دار نشان دادند. بنابراین با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان کاربرد میکوریزا و سودوموناس به همراه آبیاری در ۴۵ درصد تخلیه رطوبتی را برای رشد متوسط و به دست آوردن مواد آکالوئیدی دارویی پریش پیشنهاد کرد.

کلمات کلیدی: آجمالایسین، آنتوسیانین، دور آبیاری، ویندولین.